

Od Vikingů ke sklu

WATERFORD, NEJSTARŠÍ MĚSTO IRSKA

Dublin? Cork? Kdepak, nejstarší město Irska se jmenuje jinak. Waterford. Historická brána na zelený ostrov, která si do dnešních dob uchovala půvab starých časů.

FOTO: FAULTE IRELAND

Hrad Lismore ve waterfordském hrabství pochází z 12. století.

Na starých mapách byste současný název města hledali marně. První osadu na konci široké zátoky založili Vikingové roku 852. Za město lze tehdejší Vedrarfjördr (Větrný fjord) považovat až v roce 914. Postupně se stal největším městem irského jihu, byl obehnan hradbami, jejichž části se dochovaly dodnes. Vznikla věž Reginald's Tower, považována za nejstarší městskou budovu v Irsku.

Zlaté časy do Cromwella

Waterford vždy byl důležitou vstupní bránou na ostrov – poměrně klidné Irské moře a bezpečná zátoka dávaly šanci na úspěšné vylodění. Také proto se tu odehrálo několik důležitých bitev. V roce 1169 porazili v ústí řeky Banow první anglonormanští šlechtici waterford-

ská vojska. „U Baginbunu u řčky se stalo, že se Irsko se zlou potázalo,“ vzpomínalo se ve staré říkance. O něco později se vítězové pod vedením rytíře Strongbowa vydali proti opevněnému přístavu a Waterford dobyli. Strongbow se podle legendy ještě ten den oženil s dcerou leinsterského krále Aoife. A tím prý začal skutečný anglonormanský zábor Irska.

Když se zde za pár let vylodil anglický král Jindřich II., povýšil Waterford na královské město. Ve 13. století tu kvetl obchod s vínem, vlnou a kůžemi. Až do příchodu cromwellovského vojska roku 1650 zažívali obyvatelé zlatý věk. Waterford vždy patřil mezi města loajální anglickému trůnu, jenže to platilo jen do doby, než se Londýn vzbouřil proti římskému papeži. Město zároveň bylo jedním

z nejzbožnějších v Irsku. Cromwellova armáda pak krvavě obnovila loajalitu k Anglii.

Proslulé sklo

V 17. století město znovu proměňuje svou tvář – za obětí nové výstavby padají obranné zdi a strážní věže. S příchodem waterfordského architekta Johna Robertse, o století později, dostává město i nové budovy, kterými se pyšní dodnes. Robertsovo jméno je i za stavbou zdejší sklárny, kterou v roce 1783 založili bratři Penroseovi pod názvem Waterford Crystal Factory. William a George Penroseovi investovali do továrny na čiré broušené sklo 10 tisíc liber a na sto let se její výrobky staly světovým pojmem. Posledním větším počinem staré waterfordské školy byla velká výstava v Lon-